

UNIVERSIDAD CATOLICA DE VALENCIA

“San Vicente Mártir”

**PERSPECTIVES DE FUTUR DE LA PILOTA
VALENCIANA. EL MÀDEL.**

Treball de Final de Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Presentat per:
Iñaki Talens Beneyto

Tutoritzat per:
Teresa Valverde Esteve

Torrent, a 18 de maig de 2015

RESUM

La pilota valenciana ha patit molts canvis lligats a la història d'Espanya. Els nostres avantpassats jugaven a la pilota en qualsevol lloc, era l'excusa perfecta per a poder eixir al carrer i dona quatre pilotades.

El deteriorament d'aquest esport fa que les persones més lligades a la pilota valenciana intenten traure el joc de pilota del forat més fons, tractant de revitalitzar la pilota valenciana en tots els seus aspectes. Un punt fonamental d'aquesta revitalització, a banda de la feina de les Administracions Públiques, és la proposta del naixement de noves modalitats de pilota valenciana, com és el cas del màdel: pilota a mà en una pista de pàdel.

Aquest treball ens obrirà les portes a conèixer a fons aquesta modalitat de pilota que intentarà fer veure a la gent la importància i la didàctica que aporta aquest esport. Per tant, el que tracta aquest treball és del coneixement d'aquesta modalitat així com les eines que tenim a l'abast per tal que la gent puga conèixer-lo també, com per exemple, la oficialització del màdel.

Índex

1.	Introducció	7
2.	Justificació del tema	8
3.	Antecedents i estat actual del tema.	9
3.1.	La Pilota Valenciana al segle XX i XXI: aproximació històrica.	9
3.2.	Les especialitats de Pilota Valenciana	13
3.3.	El llenguatge utilitzat en la Pilota Valenciana. Glossari.....	14
3.4.	Les instal·lacions de la Pilota Valenciana	18
3.4.1.	El trinquet.....	18
3.4.2.	El carrer	20
3.5.	El funcionament d'una federació oficial.	22
3.5.1.	La Federació de Pilota Valenciana.....	26
3.6.	L'estat actual de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana	27
4.	Objectius del treball.	28
4.1.	Objectius generals.....	28
4.2.	Objectius específics.....	28
5.	Competències.....	29
5.1.	Competències generals.	29
5.2.	Competències específiques.....	31
6.	Pla de treball	33
6.1.	Cronograma amb les activitats realitzades per a la consecució dels resultats que es presenten.	33
6.2.	Metodologia.....	35
6.2.1.	Recerca bibliogràfica de llibres.	35
6.2.2.	Recerca de lleis, decrets i ordenances.	35
6.2.3.	Entrevistes a experts.....	35
7.	Desenvolupament del treball.....	37
7.1.	El màdel: descripció, breu història i reglament.....	37
7.1.1.	Descripció	37
7.1.2.	Breu història	37
7.1.3.	Reglament	38
7.1.4.	Pista	42
7.1.5.	Material	42
7.1.6.	Puntuació	43
7.2.	Oficialització d'una nova especialitat de pilota valenciana.....	44
7.2.1.	Diagnòstic (DAFO)	44
7.2.2.	Planificació	45
7.2.3.	Desenvolupament	45

7.2.4. Avaluació	47
8. Discussió.....	49
9. Conclusions	57
10. Reflexió final.....	58
BIBLIOGRAFIA.....	59
ANNEXOS.....	62

1. Introducció.

La Pilota Valenciana, com bé sabem tots els valencians i valencianes, és l'esport per excel·lència de la Comunitat Valenciana. La característica principal i pròpia d'aquest esport és el joc de pilota a mà, dividit en sis modalitats (llargues, raspall, escala i corda, galotxetes de Monòver, galotxa i frontó valencià) i amb instal·lacions esportives pròpies: trinquet, carrer, galotxes o frontó, depenent de la modalitat que es jugue.

Aquest esport va arrelat a la cultura i tradicions del nostre poble, així com a la nostra llengua. És a dir, la Pilota Valenciana és l'esport que ens identifica com a poble valencià.

Durant els últims anys, la Pilota Valenciana ha estat exposada a canvis sociològics considerables. La desaparició i el tancament d'alguns trinquets han sigut testimonis del declivi que pateix l'esport dels valencians. No obstant això, amb l'arribada de la democràcia, les administracions públiques han ajudat, en certa manera, a la recuperació de les nostres tradicions i esports creant lleis en defensa de la pilota.

La manca d'instal·lacions esportives de pilota i l'excés d'aquelles que les administracions han considerat útils, com el pàdel, ha fet el naixement d'una nova modalitat esportiva de Pilota Valenciana, com és el cas del màdel. D'aquesta manera, i no sols amb l'ajuda de les administracions públiques, s'espera una revitalització d'aquest esport, motivant així a gent jove que han estat allunyats d'aquest esport per temes aliens a l'esport en sí, com poden ser les apostes o la pràctica solament de xics.

En aquest Treball Final de Grau veurem com fer oficial aquesta modalitat dintre de la Federació de Pilota Valenciana, d'aquesta manera aconseguirem aquesta proposta de revitalització de la que parlem i l'aprofitament d'instal·lacions esportives que s'han construït i que en algunes ocasions no s'utilitzen amb freqüència.

2. Justificació del tema.

La Pilota Valenciana està arrelada a les tradicions i festes populars de molts pobles, com és el cas del meu poble en concret, Vilanova de Castelló.

Aquest esport està present tots els dilluns i dimecres de la setmana al trinquet del poble, el qual està situat al carrer on visc. També es juguen tornejos i partides a les festes populars d'agost i a les festes falleres, i com a fester de comparsa i falla he estat de ben menut jugant i practicant aquest esport.

La presència d'aquest esport a la meua vida des de menut ha estat de la Pilota Valenciana com un dels meus esports preferits, i aquest ha sigut un dels factors claus per a la realització d'aquest Treball Final de Grau.

No obstant això, cal remarcar la facilitat de poder accedir als temes de la Pilota Valenciana, ja que, actualment a la meua població i en concret al meu carrer, es troben els jugadors de pilota professionals més famosos de la comarca, com és el cas de Marrahí o Ricard Sentandreu, essent aquest últim la peça fonamental del meu treball i creador del màdel.

A tot açò cal afegir la facilitat de contactar amb les persones relacionades amb el món de la pilota, gràcies a la llavor del secretari tècnic de la Federació de Pilota Valenciana, Ricardo Montsolíu.

El resultat de tots aquests factors han fet que tinguera clar des d'un principi el tema del meu treball, la Pilota Valenciana, i com no, amb l'ajuda desinteressada de Ricard Sentandreu, amb la qual ha coincidit amb el naixement d'aquesta modalitat, el màdel.

3. Antecedents i estat actual del tema.

3.1. La Pilota Valenciana al segle XX i XXI: aproximació històrica.

La Pilota Valenciana ha vingut marcada des dels segles anteriors amb un fort auge d'aquest esport, caracteritzat principalment per la seua espontaneïtat de les partides al carrer dels pobles. Així i tot, el segle XX ha estat un segle amb molts perills i incerteses per a l'esport dels valencians.

A principis del segle XX, la Pilota Valenciana era l'esport destacat pels valencians, jugant-se partides al carrer, sobretot a les festes majors de totes les comarques valencianes. Hi havia una certa atracció dels desafiaments que es marcaven els jugadors més bons d'aquella època, creant així partides amb molt nivell i una atracció dels veïns per tal de veure l'espectacle i practicar algunes travesses.

És en aquest inici de segle quan comencen les construccions de nous trinquets, i on diverses obres literàries agafaven el joc de pilota com a tema principal, sent l'element representatiu de la nostra cultura popular. *La partida de pilota*, d'Antoni Palanca i Hueso (1908) o la novel·la *Val y trenta...* de Josep Barrachina (1909) foren dos de les obres literàries més importants, tots dos citats en el DECRET 142/2014, de 5 de setembre, del Consell, pel qual es declara Bé d'Interés Cultural Immaterial la pilota valenciana.

"No es estrany en una entrada vore al retor asendad en companyia del metje y otroscárrechs oficiales, com per eixemple l'alcalde, el mestre y el escolá, tots esperant la partida que ja tarda a escomençar" (Palanca Hueso, 1908).

No obstant, l'efecte a la capital del Túria fou més bé contrari. Desaparegueren de València dos dels trinquets més importants fins aleshores, el trinet de Marxalenes i el trinet de Juan de Mena, quedant només el trinet que actualment podem visitar a la ciutat de València, el de Pelayo, deixat a consciència, ja que estava prop de l'estació de trens i així facilitar la visita dels veïns dels pobles de l'Horta (Conca et al., 2003).

Segons hem trobat en alguns documents (Conca et al., 2003), aquest decaïment nou fou casual, sinó més bé un canvi sociològic, que retratava València com el focus de modernitat, ajudat també amb la incorporació del futbol, provinent d'Anglaterra, amb

el gust de les classes més dominants i capaços de difondre'l amb facilitat, ja que representava un nou estil i una moda.

És per això que el joc de pilota, entès com part principal de la vida quotidiana dels valencians i practicat quasi exclusivament com un esport, entrava en conflicte amb esports aliens, com podia ser el futbol, que patia d'una manca de l'espontaneïtat nomenada abans, però que esdevindria com a espectacle de masses. A tot açò cal sumar la força que feien els mitjans de comunicació i la publicitat per el recolzament dels nous esports, mentre que a la ciutat de València dequeia la Pilota Valenciana, tot i que encara present a molts pobles(Conca et al., 2003).

Les comarques valencianes no sofrien el que estava passant a la capital del Túria, tot i que estava totalment desprotegit. És per això que en la immediata postguerra, com diuen en els autors anteriors (Conca et al., 2003), es va crear la *Federación Española de Pelota*, encara que els valencians no tenien quasi representació ni veu dins d'aquesta federació, sent els bascs els principals.

Apleguen els anys 60, ja en plena dictadura franquista, on els canvis sociològics, econòmics i industrials foren importants. El desenvolupament econòmic i la modernització va portar l'augment de vehicles al carrer i l'aparició de finestres amb cristalls, entre altres, que dificultaria posteriorment el joc espontani de pilota al carrer i el trasllat immediat de les partides al trinquet. Cal remarcar també durant aquestos anys l'aparició de la televisió, que durà lligada la promoció i popularització de diversos esports com el tennis, l'handbol o el bàsquet. I com no, l'augment del sector secundari i terciari respecte als agricultors, alterant així l'horari laboral i per conseqüència la pràctica del joc de pilota. Per tant, podem dir que entre els anys 50 i els anys 70 la Pilota Valenciana va sofrir una gran crisi, lligada també amb les prohibicions franquistes.

Cal remarcar que amb l'expansió econòmica començaren a tancar-se trinquets, donant lloc a la construcció de poliesportius, l'indicatiu principal de les noves tendències i dels canvis sociològics a España, i en particular a la nostra Comunitat.

No obstant això, al finalitzar la dictadura franquista, va sorgir la Comunitat Valenciana, com a conseqüència de la manifestació de la voluntat autonòmica del poble de les províncies valencianes, després de l'etapa preautonòmica, la qual promulgarà l'Estatut d'Autonomia.

Amb aquest Estatut, promulgat el 1978 per la Constitució Espanyola, els valencians inicien un retrobament amb la cultura popular valenciana i amb la seua tradició pel joc de pilota, protegint-lo de manera que afavorirà la revitalització i recuperarà l'autoestima per aquest esport i que posteriorment donarà lloc a la institució representativa del joc de pilota, la Federació de Pilota Valenciana, una federació esportiva que perdura des de 1985 fins l'actualitat.

La modernització de la Pilota Valenciana passava per donar-li la forma que té qualsevol esport al nostre país, per tant, s'inicia el període en què la Federació de Pilota Valenciana, organitzarà campionats i competicions, establint així el tracte amb entitats patrocinadores i passant per la retransmissió de partides de Pilota Valenciana per la televisió autonòmica valenciana.

El segle XXI ha estat marcat per grans fets pel que fa a la Pilota Valenciana, ja que, actualment es troba en un punt de retrobament amb les tradicions populars valencianes, on es tractarà de normalitzar l'esport dels valencians.

Aquests són els fets més característics i més importants del període actual de democràcia amb el retrobament d'aquest esport:

- Any 1992. Les Corts Valencianes aproven el currículum d'Educació Física per a Primària, Decret 20/1992, on s'introdueix per primera vegada a l'assignatura els mòduls de jocs populars, essent el professor lliure de donar aquestes classes o no fer-ho.
- Any 2000. Es publica al Diari Oficial de la Comunitat Valenciana (DOCV), número 3703, la modificació de l'ordre de 15 de maig de 1992, per la que s'aproven els programes de necessitats per a la redacció de projectes de construcció de centres d'Educació Secundària. En aquest nou decret s'especifica que tots els centres de nova construcció deuran tindre un trinquet, una galotxeta de Monòver i un frontó.
- Any 2002. S'aprova el Decret 39/2002, en el qual s'especifica el currículum d'Educació Secundària, on en cada curs s'ha d'impartir classes de Jocs Esportius Tradicionals i Populars. També, en el mateix Decret, s'aprova la introducció de la Pilota Valenciana en els plans d'estudi universitaris, sent actualment en les Universitats valencianes assignatures de caràcter obligatori.
- Any 2005. Creació de l'empresa "Valnet", que garanteix una nòmina als jugadors de Pilota i la dotació de fisioterapeutes i metges.

- Any 2007. Pel Decret 111/2007 i 112/2007 s'aprova el currículum d'Educació Primària i Secundària, pel qual s'obliga la impartició de Pilota Valenciana com hui en dia la coneixem.
- Any 2014. Pel Decret 142/2014, de 5 de setembre, del Consell, pel qual es declara Bé d'Interés Cultural Immaterial la pilota valenciana.

Des d'aquests fets han anat augmentant tot allò referent a la Pilota Valenciana, com ara publicacions en periòdics, publicacions en revistes locals i regionals, campionats universitaris, portals web de Pilota Valenciana, diaris digitals i altres empreses relacionades. Alguns dels exemples són:

- Diari digital "PilotaVeu. La veu de la Pilota Valenciana"
- Portal web d'informació www.pilotavalenciana.com
- Secció de Pilota Valenciana al diari valencià "Las Provincias"
- Secció de Pilota Valenciana a la revista "Superdeporte"
- Campionats universitaris de Pilota Valenciana, on participen la Universitat de València, Universitat Catòlica de València, Universitat d'Alacant, Universitat Politècnica de València i Universitat Jaume I de Castelló de la Plana.

Tots aquests fets van a favor del nostre esport. No obstant això, amb la irrupció de la crisi, continuen desapareixent trinquets i Clubs de Pilota Valenciana.

3.2. Les especialitats de Pilota Valenciana

A l'actualitat, la Pilota Valenciana es divideix en sis especialitats que es juguen a sovint en l'actualitat; llargues, raspall, escala i corda, galotxetes de Monòver, galotxa i frontó valencià. Cadascuna d'elles presenta distints formats en quant a les puntuacions, als jugadors i inclús en alguns casos es juga en diferents instal·lacions. A continuació podrem veure un xicotet resum d'aquestes modalitats presentades en la taula 1.

Taula 1.

Breu descripció de sis especialitats de Pilota Valenciana.

Modalitat	Instal·lació	Tipus de joc	Puntuació	Jugadors	Zones on es juga
LLARGUES	Carrer	Directe	10 jocs	3 o 4	-La Marina
RASPALL	Carrer	Directe	8 jocs	2 o 3	-La Costera -La Safor -La Vall d'Albaida
	Trinquet	Directe	5 jocs	2 o 3	-L'Alcoià -La Marina
ESCALA I CORDA	Trinquet	Directe	12 jocs	2 o 3	-Nord del Xúquer
GALOTXETES DE MONÒVER	Galotxeta	Directe	Parelles 12 jocs Individual 10 jocs	1x1 – 2x2	-Valls del Vinalopó (Monòver)
GALOTXA	Carrer o trinquet	Directe	14 jocs	3	-L'Horta -Camp de Morvedre -La Ribera
FRONTÓ VALENCIÀ	Frontó	Indirecte	Individual 10 jocs Parelles 41 punts	1x1 – 2x2	-Zones castellanoparlants

Font: Adaptat de Conca et al. (2003).

3.3. El llenguatge utilitzat en la Pilota Valenciana. Glossari.

Encara que la Pilota Valenciana també es juga en zones de la Comunitat Valenciana castellanoparlants, la llengua utilitzada en aquest esport és el valencià, concretament en un nivell col·loquial, tant pels jugadors com els espectadors, sorgits de les capes més populars de la població i per la relació propera i amistosa que s'estableix entre tots ells.

El joc de pilota, té inclús, paraules que només s'utilitzen dins del mateix joc, és per això que a continuació trobem les paraules significatives de la Pilota Valenciana i el seu significat, per poder entendre en més facilitat el desenvolupament del treball, com podem veure a la taula 2.

Taula 2.

Vocabulari dels termes emprats a la Pilota Valenciana.

TERME/S	SIGNIFICAT
<i>Aposta</i> ¹	Travesses, diners jugats en una partida de pilota.
<i>Blau</i> ²	En pilota valenciana, jugador o equip que porta la faixa o la camiseta de color blau i que generalment es considera inferior o de menor experiència en una partida.
<i>Bot de braç</i> ²	En pilota valenciana, colpejant la pilota després d'haver fet un bot, amb el braç en tensió i el cos inclinat cap arrere.
<i>Bot i volea</i> ²	En pilota valenciana, jugada en què es resta la pilota després d'haver tocat en terra, quan tot just comença el bot.
<i>Bragueta</i> ²	En la pilota valenciana, colpejant la pilota a l'altura de la bragueta.
<i>Butxaca</i> ²	En pilota valenciana, de bragueta.
<i>Calbot</i> ²	En pilota valenciana, connectant un colp potent de bot de braç replegant el braç en espiral.
<i>Carrer</i> ¹	Via pública on es practica el joc de pilota
<i>Carxotet</i> ¹	Diminutiu de carxot, molt més utilitzat que l'originari. Calbot.
<i>Didal</i> ²	En pilota valenciana, peça tubular, de pell o de lona, tancada per un extrem amb un casquet de diferents materials, que serveix per a protegir els dits, sobretot de les raspades en la modalitat de raspall.
<i>Escala i corda</i> ²	Modalitat de joc de pilota valenciana en què s'ha de fer passar la pilota per dalt d'una corda, i esta es pot jugar després d'un bot, enlaire, d'una caiguda per l'escala o d'un rebot dels frontons.

<i>Escaleter</i> ²	En pilota valenciana, jugador que actua darrere en un trio o una parella, en la modalitat d'escala i corda, i que, per tant, fa el dau en els jocs de fer i resta en els de restar, i normalment és l'encarregat de jugar les caigudes d'escala.
<i>Espitxar</i> ¹	Colpejar la pilota sense força.
<i>Falta</i> ²	En pilota valenciana, pilota jugada amb infracció de les regles del joc i que suposa un quinze per a l'equip que no l'ha comesa.
<i>Fer un quinze</i> ¹	Guanyar un quinze, una pilotada.
<i>Ferida</i> ¹	Primera jugada que es produeix a totes les modalitats on es fereix i no es trau.
<i>Feridor</i> ¹	Jugador que efectua la ferida.
<i>Ferir</i> ²	En pilota valenciana, colpejar o impulsar la pilota per a posar-la en joc amb l'obligació de col·locar-la dins del dau.
<i>Frontó</i> ¹	Modalitat de joc en què la pilota es colpeja contra una paret.
<i>Galotxa</i> ²	Modalitat de joc que es practica en la comarca de les Valls del Vinalopó, especialment en la població de Monòver, en què s'usa una pilota més grossa que les de vaqueta i es juga, com en la modalitat d'escala i corda, passant la pilota per dalt de la corda central al primer bot.
<i>Joc</i> ¹	Puntuació parcial d'una partida a la qual s'aplega després de fer quatre quinzes. En eixa accepció equival a tants.
<i>Jugador</i> ¹	Persona que practica el joc de pilota, especialment qui ho fa de manera professional.
<i>Llargues</i> ²	Modalitat del joc de pilota valenciana que es practica en el carrer i que consisteix a llançar la pilota a l'equip contrari colpejant-la, sempre a l'aire o al primer bot, de tal manera que s'aconsegueix quinze quan es passen les ratlles de quinze.
<i>Mà contrària</i> ¹	Mà no dominant
<i>Marxador</i> ²	En pilota valenciana, persona encarregada de portar el compte general i particular de la partida i, al mateix temps, de cantar els resultats.
<i>Marxar</i> ²	En pilota valenciana, dur la puntuació d'una partida i cantar-ne el resultat.
<i>Mitger</i> ²	En pilota valenciana, jugador que se situa entre el punter i l'escaleter amb la funció d'interceptar les pilotes tallades de corda i també d'acabar quinzes amb la volea.

<i>Partida</i> ²	Conjunt de jugades que es realitzen fins a arribar a un límit establert prèviament o fins a l'acabament del joc.
<i>Pilota</i> ¹	Objecte esfèric dotat de certa elasticitat que es llança amb la mà envers l'altre equip, que s'utilitza al joc de pilota.
<i>Pilota de badana</i> ¹	Pilota feta amb pell assaonada d'ovella, que ha sigut utilitzada en les partides de carrer des de sempre, per ser més barata que la de vaqueta.
<i>Pilota de tec</i> ¹	Pilota de pell utilitzada al frontó.
<i>Pilota de vaqueta</i> ²	Bola esfèrica formada per huit gallons de pell de bescoll de bou farcits de borra, que fa un diàmetre de 43 mil·límetres i s'usa molt en pilota valenciana.
<i>Quaranta</i> ²	En pilota valenciana, sinònim a val.
<i>Quinze</i> ¹	Primer punt aconseguit dins un joc i cada punt que s'aconsegueix en guanyar una jugada en el joc de pilota.
<i>Raspall</i> ¹	Modalitat del joc valencià en la qual la pilota pot anar arran de terra, sense importar els bots que pegue, en què la mà freqüentment raspa terra i s'aconsegueix quinze quan la pilota toca el frontó, al trinquet, o passa la ratlla de quinze, al carrer.
<i>Rebot</i> ²	En pilota valenciana, jugada en la qual es colpeja la pilota després de pegar en el frontó, ja siga a l'aire o al primer bot.
<i>Rest</i> ²	En pilota valenciana, pilotari que juga darrere i que té la funció de fer el dau.
<i>Roig</i> ²	En pilota valenciana, jugador o equip que porta la faixa o la camiseta de color roig i que generalment es considera que té més experiència.
<i>Tants</i> ¹	Puntuació que es dona a cada joc guanyat
<i>Traure</i> ¹	Acció de començar cada quinze assestant un colp fort a la pilota en algunes modalitats de carrer i trinquet.
<i>Travessa</i> ²	Sistema reglamentat d'apostes mútues per a preveure els resultats d'una cosa incerta, com una partida de pilota o un partit de futbol.
<i>Travessador</i> ¹	Persona qui es juga diners en les travesses del joc de pilota.
<i>Travessar</i> ¹	Fer apostes al joc de pilota.
<i>Trenta</i> ²	En pilota valenciana, puntuació dins d'un joc a la qual s'arriba quan un dels equips guanya dos quinzes.
<i>Treta</i> ²	Acció i efecte de traure.

<i>Trinquet</i> ²	Lloc tancat, en forma de rectangle, on es juga a pilota.
<i>Val</i> ²	En pilota valenciana, puntuació dins d'un joc a la qual s'arriba quan un dels dos equips ha guanyat tres quinze, o situació que es produeix quan un equip aconseguix un quinze després d'estar els dos equips iguals a dos.
<i>Val net</i> ²	Situació, dins d'un joc, en la qual un equip ha fet tres quinze seguits, mentre que l'altre no n'ha fet cap.
<i>Volea</i> ²	En diferents esports de pilota, colp que el jugador pega a la pilota amb la mà, la pala o la raqueta, sense esperar que toque terra.

Nota:

¹ Definició extreta de Conca et al. (2003).

² Definició extreta del Diccionari Normatiu Valencià de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

3.4. Les instal·lacions de la Pilota Valenciana

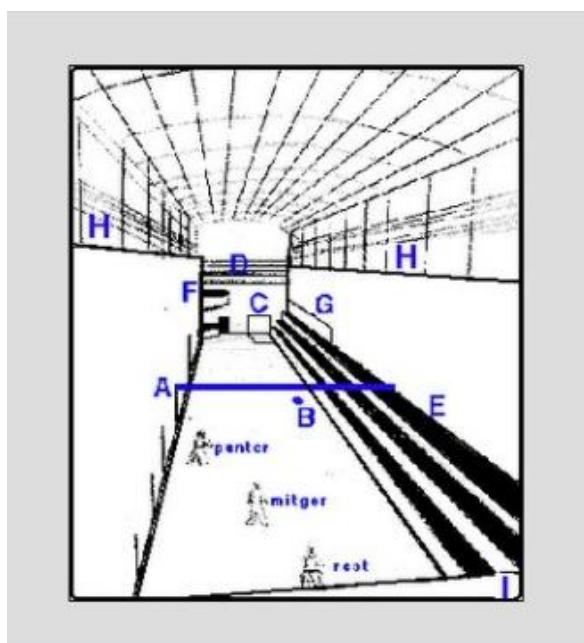
Encara que hi han modalitats que es juguen en una instal·lació en concret, com per exemple, la galotxa, majoritàriament el joc de pilota es pot jugar tant al carrer com al trinquet, depenent de la modalitat que es jugue.

3.4.1. El trinquet

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) defineix aquesta paraula com a "lloc tancat, en forma de rectangle, on es juga a pilota".

La llargària d'aquest oscil·la entre 45 i 60 metres, incloent l'escala, i entre 8,5 i 11 metres d'amplada.

En aquesta instal·lació es pot jugar a escala i corda, raspall i galotxa, i consta de les parts següents:

Il·lustració 1. Parts d'un trinquet. A: Corda, B: Pedra de ferir, C: Paret de rebot i dau, D: Galeria del dau, E: Escala, F: Llotgetes, G: Muralla amb línia de ferir, H: Galeries llargues, I: Galeria del rest.

Extreta de <http://es.slideshare.net/profeavatar/apunts-2a-avaluaci-1r-bat>

Les muralles i l'escala

Segons Llopis i Bauset(1999) les muralles és el nom que reben les delimitacions del trinquet, de la pròpia instal·lació, és a dir, les parets. Com poder observar a la il·lustració 1, el trinquet està format per quatre muralles:

- La muralla de la dreta del jugador que fa el dau, que és la implicada en les principals jugades de la partida.
- La muralla de l'esquerra té l'escala, formada per 4 graons, dels quals el frontal del primer s'anomena careta, i assoleix una gran importància per al desenvolupament de la partida.
- Les parets situades darrera dels equips s'anomenen rebots o frontons.

Les llotgetes

Aquesta part del trinquet és un espai de dimensions reduïdes, on cap un nombre reduït d'aficionats, i no tots els trinquets la tenen, que es troba a la l'altura del terreny de jo, al costat del dau.

Les galeries

El mateix autor (Llopis i Bauset, 1999) explica al seu llibre que les galeries són aquelles parts del trinquet que estan situades damunt de les parets frontals, les quals poden ser objecte de joc; si la pilota va a la galeria i no torna es considera quinze, però torna a caure, el joc deu continuar.

Cap dir també que alguns trinquets compten amb una galeria llarga, situada damunt de la paret de l'esquerra i que ocupa tota la llargària del trinquet. En aquesta galeria també es consideraria quinze si la pilota va allà dalt.

El dau, la pedra i el tamborí

Encara que no estan marcats en cap lletra a la il·lustració 1, el dau és el quadrat que podem observar al final, pintat a la paret frontal i al terra, formant un quadrat de 3 metres de costat. Es situa a l'angle que forma l'escala amb el frontó, i és el lloc on ha de col·locar la primera pilota el feridor

La pedra és on el feridor té que botar la pilota abans de ferir cap al dau i els tamborins serveixen per tapar l'angle de 90 graus que forma la paret frontal on està pintat el dau i el terra, per tal de convertir-lo en una superfície plana amb una pendent.

Il·lustració 2. Trinquet blau de Genovés.

Extreta de <http://www.genoves.es/content/singularitats>

3.4.2. El carrer

Si hem vist que el trinquet no té unes mesures estàndards, sinó que més bé oscil·la aproximadament entre unes mesures, i que dependrà de cada trinquet, al carrer ocurrirà amb moltes més diferències, ja que cada poble té uns carrers diferents i cada objecte que està present forma part del joc.

Carrers asfaltats, no asfaltats, amb la vorera més alta, més baixa, amb més balcons, amb menys...els carrers de cada poble són diferents, és per això que no podem concretar mesures exactes, però sí allò comú per a tots; les línies de falta, el lloc per a traure i la línia mitgera. Totes elles pintades al terra.

Al carrer es podran jugar les modalitats de llargues, raspall i galotxa.

Il·lustració 3. Una partida de pilota pels carrers de València.
Extreta de <http://fedpival.es/cas/inicio>

No obstant això, cal afegir que existeixen instal·lacions que simulen carrers, per tant de no molestar als veïns de les cases. Són els que anomenem els carrers artificials.

Il·lustració 4. Carrer de pilota de Benidorm.
Extreta de
<http://www.lavirtu.com/albumes.asp?idcategoria=60905>

3.5. El funcionament d'una federació oficial.

Les federacions, de manera general, naixen per la necessitat d'unificar les regles i tenir comptar amb una competició territorial superior entre entitats, és a dir, en el cas de les federacions autonòmiques, comptar amb una competició entre clubs.

Aquestes federacions son de naturalesa privada, encara que exerceixen funcions públiques de caràcter administratiu, és a dir, la tutela i la coordinació. Són integrades per clubs, esportistes, tècnics i jutges o àrbitres, i són les encarregades de l'organització esportiva en l'àmbit autonòmic (CSD, 1991).

Així doncs, el CSD estableix que només pot haver una federació oficial per esport, que serà l'encarregada de totes les especialitats del mateix. Per tant, cal diferenciar entre dos termes que causen, de vegades, confusions:

- MODALITAT ESPORTIVA: "esport reconegut pel CSD" (CSD, 1991).
- ESPECIALITAT ESPORTIVA: "diferents formes de practicar una modalitat esportiva" (CSD, 1991).

Com hem nomenat abans, les federacions tenen la seua part privada i la seua pública. En la taula 3, podem observar les característiques i funcions que tenen les federacions oficials tant en la seua part pública com en la privada.

Taula 3.

Part pública i privada d'una federació oficial.

PART PRIVADA	Les activitats de les especialitats que corresponen a la modalitat esportiva d'una federació són: • Govern • Administració • Gestió • Organització • Reglamentació
---------------------	---

PART PÚBLICA	Funcions públiques de caràcter administratiu baix la tutela i coordinació del CSD, en el cas de les Estatals. En el cas de les federacions valencianes: Consell Valencià de l'Esport. Encarregats de: • Qualificar i organitzar les activitats i competicions esportives oficials d'àmbit estatal. • Actuar en coordinació amb les federacions o clubs per a la promoció general de la seua modalitat esportiva en tot l'àmbit del seu territori corresponent. • Dissenyar, elaborar i executar els plans de preparació dels esportistes d'alt nivell en la seua respectiva modalitat. • Col·laborar amb l'Administració de l'Estat i de les comunitats autònomes en la formació de tècnics esportius i en la prevenció del dopatge. • Organitzar o tutelar les competicions oficials de caràcter autonòmic, nacional o internacional que es celebren en el territori corresponent a cada federació. • Exercir el control de les subvencions que s'assignen a les associacions i entitats esportives.
--------------	---

Nota: Extret de l'article 3 del Real Decreto 1835/1991, de 20 de diciembre, de Federaciones Deportivas Españolas y Registro de Asociaciones Deportivas.

Totes les federacions funcionen de la mateixa manera i tenen en comú els següents elements:

- **ESTATUTS.** Els estatuts, segons el Real Decreto 1835/1991, són els documents que regulen el funcionament de les entitats associatives, que deuen garantir el funcionament democràtic, i deuen ser aprovades pel Consejo Superior de Deportes i respectar la regulació específica, per la delegació de funcions públiques. Els continguts mínims que deuen regular estan determinats.
- **ÓRGANS DE GOVERN I DE REPRESENTACIÓ.** El Real Decreto 1835/1991 estableix els òrgans de govern i representació què podem veure a la taula 4.

Taula 4.

Òrgans de representació i govern d'una federació.

L'ASSEMBLEA GENERAL	És l'òrgan suprem de les federacions. Poden estar representats les federacions autonòmiques (en cas de les federacions nacionals), clubs esportius, esportistes, tècnics, jutges i àrbitres, lligues professionals i altres col·lectius que promulguen el desenvolupament de l'esport. Els seus membres són elegits cada quatre anys, coincidint amb els Jocs Olímpics d'estiu per sufragi lliure i secret. Les principals funcions són de l'Assemblea general són: aprovar els pressupostos anuals, aprovar el calendari esportiu, aprovar i modificar els Estatuts i l'elecció o el cessament del President.
LA COMISSIÓ DELEGADA	La Comissió Delegada és elegida per l'Assemblea General, així que l'elecció coincideix amb el de l'Assemblea General. Aquesta comissió pot estar formada, com a màxim, per 15 membres, essent present entre ells un terç de representants de federacions autonòmiques, un terç de clubs esportius i un terç de la resta d'estament. Es reuneix una vegada com a mínim cada quatre mesos a proposta del President, i les seues funcions són: modificar el calendari esportiu, modificar els pressupostos, aprovar i modificar els reglaments, elaborar un informe previ a l'aprovació dels pressupostos i el seguiment de la gestió econòmica i esportiva de la federació amb un informe anual per a l'Assemblea General.
EL PRESIDENT	Elegit cada quatre anys, coincidint també amb els Jocs Olímpics d'estiu. Pot ser un càrrec remunerat si l'Assemblea General ho decideix . El President/a és un òrgan executiu que ostenta la representació legal, convoca i presideix els òrgans de govern i executa els acords dels mateixos.
LA JUNTA DIRECTIVA	És l'òrgan col·legiat de gestió de la federació. Els seus membre són elegits i revocats pel President/a i no poden ser remunerats.

EL SECRETARI/A	S'encarrega de alçar les actes de les sessions dels òrgans col·legiats, d'expedir certificacions i altres funcions que li poden encomanar els Estatuts. En cas de no existir el Secretari/a, seria el President/a qui exerciria aquestes funcions, podent relegar-les.
EL/LA GERENT	És l'òrgan d'administració, i les seues funcions són: portar la contabilitat, la inspecció econòmica i algunes altres funcions que li poden encomanar els Estatuts.

Nota: extret del Real Decreto 1835/1991, de 20 de diciembre, de Federaciones Deportivas Españolas y Registro de Asociaciones Deportivas.

- **COMITÉ DE TÈCNICS D'ÀRBITRES I JUTGES.** Aquest Comité ha d'existir de manera obligatòria, i serà designat pel President/a de la federació. Les seues funcions principals són: establir nivells de formació arbitral, classificar als jutges o àrbitres proposant la seua categoria i proposar als candidats a ser d'internacional.

3.5.1. La Federació de Pilota Valenciana

La Federació de Pilota Valenciana (FPV) és una entitat associativa esportiva, integrada per esportistes, tècnics-entrenadors, jutges-àrbitres, trinqueters, clubs, S.A.D. i seccions esportives d'altres entitats.

La Federació, com qualsevol Federació d'un altre esport, exerceix funcions públiques de caràcter administratiu, baix la tutela i coordinació del Consell Superior d'Esports (Consejo Superior de Deportes, nom originari en castellà) i d'acord amb la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport.

Aquesta entitat té competència en modalitats autòctones, pròpies dels valencians, i de modalitats internacionals, les quals es citen a continuació:

- Modalitats autòctones: escala i corda, frare, frontó, galotxa, galotxetes, llargues, palma, perxa, raspall i rebot.
- Modalitats internacionals: “onewall” (en valencià, una paret), “juego internacional” (en valencià, joc internacional) i llargues internacional.

En l'actualitat existeix una federació de pilota a nivell estatal, denominada “Federación Española de Pelota” (FEP). Aquesta federació no inclou la Federació de Pilota Valenciana, encara que existeix una modalitat dins de la mateixa que es denomina “pelota a mano”, essent la principal modalitat de pilota a mà dels bascs.

La “Federación Española de Pelota” està afiliada a la “Unión de Federaciones Europeas de Pelota Vasca” i a la “Federación Internacional de Pelota Vasca”, cosa que no ocorre el mateix amb la nostra Federació, formant part de la FEP la Federació de Frontenis i Pilota de la Comunitat Valenciana (FFPCV)

3.6. L'estat actual de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana

Actualment, el panorama en el què es troba la Comunitat Valenciana referint-nos a les instal·lacions esportives podríem dir que és deficient, no tractant-se d'un tema quantitatiu, sinó més bé, qualitatiu.

Segons el Consejo Superior de Deportes (2011)s'estableix que a cada ciutadà li corresponen 10m² d'espai esportiu, tenint actualment les necessitats mínimes cobertes, ja que excedeix el número de metres quadrats que li correspon a cada habitant. Per tant, deduïm que no es tracta d'una manca d'espais esportius, sinó més bé, de la bona gestió que es pot dur a terme dins d'ella. Així doncs, s'estableixen els quatre errors més freqüents en quant a les instal·lacions esportives:

- Inadequada ubicació de l'espai esportiu.
- Falta d'informació de la dotació local.
- Falta de rigor en la tipologia construïda.
- Falta d'hàbit en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

Aquests factor són una realitat, i és en aquest moment on els graduats o llicenciats en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport devem remarcar i recalcar el nostre paper. Adaptar les construccions ja fetes a la realitat i les necessitats actuals.

És per això que es proposa aquests cinc punts per a donar solució als problemes que es donen en l'actualitat:

- Millorar les instal·lacions esportives disponibles.
- Estudi de l'evolució de les necessitats esportives locals.
- Aprofitament dels recursos naturals.
- Fer que siga rentable l'ús de les instal·lacions. És en aquest punt pel qual es desenvolupa el present treball.
- Participació privada en la gestió de las infraestructures locals.

A banda d'aquests trets generals, particularment, en la Comunitat Valenciana, també trobem la mala situació en què es troben les instal·lacions específiques de pilota valenciana a la nostra Comunitat.

4. Objectius del treball.

4.1. Objectius generals.

Els objectius generals que pretén aconseguir el present treball són:

1. Integrar i aplicar amb criteri professional, creativitat, iniciativa i metodologia, els coneixements i tècniques adquirides durant la carrera, concretament en el joc de pilota.
2. Proporcionar solucions eficients i eficaces als problemes que es presenten actualment en el món de la pilota i en les instal·lacions esportives, utilitzant els coneixements, tècniques, competències i aptituds que s'han aconseguit i desenvolupat durant el grau.

4.2. Objectius específics.

Així doncs, dintre de cada objectiu general podem trobar els següents objectius corresponents a cada general:

- 1.1. Analitzar el joc de pilota des del punt de vista històric.
- 1.2. Resumir el funcionament d'una federació.
- 1.3. Definir les instal·lacions esportives actuals on es juga a pilota valenciana.
- 1.4. Conèixer el procediment per a l'oficialització d'una nova especialitat de pilota valenciana, el màdel.
- 1.5. Desenvolupar el reglament d'una nova especialitat de pilota valenciana.
- 2.1. Aprofitar les instal·lacions de pàdel amb el desenvolupament del reglament d'una nova especialitat de pilota valenciana.
- 2.2. Analitzar críticament el màdel, basant-se en l'opinió dels experts, mitjançant una entrevista.

5. Competències

5.1. Competències generals.

A continuació s'exposen les competències generals que s'han desenvolupat en el següent treball així com una breu explicació de cada competència. Totes elles corresponen a les que fan referència en la guia docent del Treball Final de Grau de la Universidad Católica de Valencia "San Vicente Mártir" en el curs 2014/2015.

G2. Saber aplicar les tecnologies de la informació y comunicació (TIC).

Hem pogut veure al llarg de tot el treball la intensa cerca d'informació bibliogràfica que s'ha hagut de fer per part de l'alumne. Unes d'aquelles tasques ha estat la cerca d'informació en la xarxa, per tant, donem per desenvolupada aquesta competència.

G3. Desenvolupar competències per a la resolució de problemes mitjançant la presa de decisions.

Com podem veure al llarg del treball, un dels problemes principals en el nostre àmbit és la construcció massificada de les instal·lacions esportives. És per això que trobem desenvolupada aquesta competència en el treball que suposa la creació d'una nova especialitat de pilota valenciana per tal de poder aprofitar aquestes instal·lacions, i posar solució d'aquesta manera al problema donat principalment.

G4. Transmetre qualsevol informació relacionada adequadament tant per escrit com oral.

Aquesta competència la podem veure reflectida al llarg del treball en allò que es refereix a la manera escrita i en l'exposició de la defensa del Treball Final de Grau aquella que es refereix a transmetre la informació de forma oral.

G7. Ser capaç de realitzar raonaments crítics utilitzant els coneixement adquirits.

Els raonaments crítics han sigut un dels factors principals a l'hora de realitzar aquest treball, sobretot aquelles donades en els apartats de DAFO i de la situació actual de les instal·lacions esportives a la Comunitat Valenciana. Podem dir que aquests raonaments crítics són els que ens han abocat a la competència G3, ja que amb aquests raonaments podem prendre les decisions que creiem correctes i raonables.

G10. Desenvolupar competències per a l'adaptació a noves situacions i per a l'aprenentatge autònom.

Podem dir que aquesta competència es deuria adoptar en tots els treballs, ja que tots els alumnes que desenvolupem el Treball Final de Grau tenim un alt grau d'aprenentatge autònom.

Mitjançant aquest aprenentatge podem desenvolupar les competències per a l'adaptació a noves situacions, com el cas nomenat abans, de l'aprofitament de les instal·lacions esportives en desús.

G11. Desenvolupar competències per la creativitat, la iniciativa i l'esperit emprenedor.

Al meu parèixer, tots els Treballs Finals de Grau estan carregats de creativitat, i sobretot iniciativa, encara que no tots poden tindre un esperit emprenedor com a tal.

La creació d'una nova modalitat de pilota valenciana i pretendre oficialitzar-la ja és motiu de creativitat, però sobretot d'iniciativa.

G13. Ser capaç d'aplicar els coneixements teòrics en la pràctica.

Aquesta competència és la raó per la qual desenvolupem el nostre treball, per demostrar o posar a prova els coneixements adquirits durant el Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

En el cas d'aquest treball, s'ha focalitzat i s'han aplicat concretament els coneixements de les assignatures de "Jocs i Esports Autòctons", "Estructura i Legislació Esportiva" i "Instal·lacions Esportives".

G14. Utilitzar Internet adequadament com un mitjà de comunicació i com a font d'informació.

La competència G14 podem relacionar-la amb la G2. Com a futurs Graduats en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, devem saber utilitzar la xarxa amb criteri i racionalitat. Per tant, aquesta queda desenvolupada demostrant la bibliografia del present treball.

G15. Transmetre els coneixements adquirits tant a persones especialitzades en la matèria com a persones no especialitzades en el tema en qüestió.

El fet d'exposar i entregar aquest treball al tribunal corresponent i explicar el teu treball ja es considera transmetre els coneixements adquirits a persones especialitzades, en algun cas, però d'altra banda poden haver-hi persones no enteses en la matèria i poder transmetre la informació de la manera més fàcil possible.

G.19. Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat en l'exercici professional.

Els principis ètics de l'exercici professional dels graduats en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport són pilars fonamentals i objecte del nostre recorregut. Aquesta competència queda demostrada en el llarg del treball en les solucions donades als problemes plantejats.

5.2.. Competències específiques.

A banda de les competències generals, en els nostre cas, en l'àmbit de l'activitat física i l'esport, es desglossen les competències específiques, sent les següents les que es troben adquirides en el present treball:

E1. Conèixer i comprendre l'objecte d'estudi de les Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

La realització del Treball Final de Grau suposa comprendre i conèixer l'objecte d'estudi de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, desenvolupades en totes les competències que s'han d'adquirir al llarg dels anys d'estudi.

E2. Adquirir la formació científica bàsica aplicada a l'activitat física i a l'esport en les seues diferents manifestacions i comprendre la literatura científica de l'àmbit de l'activitat física i l'esport en llengua anglesa i altres llengües de presència significativa en l'àmbit científic mitjançant una correcta gestió de la informació.

Podríem dir que la pilota valenciana és un esport arrelat a la llengua dels valencians, per tant, encara que el valencià no siga de presència significativa en l'àmbit científic, si que ho és per a aquest esport i s'ha de comprendre aquesta per al desenvolupament d'aquest treball.

E9. Conèixer i comprendre els fonaments de l'esport.

Aquesta competència es veu reflectida al llarg del treball ja que sense aquests fonaments no podria existir un Treball Final de Grau, objecte del nostre grau.

E18. Seleccionar i saber utilitzar el material i equipament esportiu, adequat per a cada tipus d'activitat.

Encara que el màdel no és un invenció de l'autor d'aquest treball, si que s'usa en aquest el material adequat per a la posada en joc d'aquest esport.

E19. Saber aplicar les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) a l'àmbit de les Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

Aquesta competència considerem que fa referència a la G2 i G14, és per això que justifiquem aquesta en la mateixa justificació que les competències abans nomenades.

6. Pla de treball

6.1. Cronograma amb les activitats realitzades per a la consecució dels resultats que es presenten.

Taula 5.

Cronograma amb les tasques realitzades.

TASCA/ SETMANA	Setmana del 09/02/2015 al 15/02/2015	Setmana del 16/02/2015 al 22/02/2015	Setmana del 23/02/2015 al 01/03/2015	Setmana del 02/03/2015 al 08/03/2015	Setmana del 09/03/2015 al 15/03/2015	Setmana del 16/03/2015 al 22/03/2015	Setmana del 23/03/2015 al 29/03/2015	Setmana del 30/03/2015 al 05/04/2015	Setmana del 06/04/2015 al 12/04/2015	Setmana del 13/04/2015 al 19/04/2015	Setmana del 20/04/2015 al 26/04/2015	Setmana del 27/04/2015 al 03/05/2015	Setmana del 04/05/2015 al 10/05/2015	Setmana del 11/05/2015 al 17/05/2015
Concretar tema del TFG														
Assistència a tutories presencials, per Teresa Valevrde.														
Cerca d'informació pel desenvolupament del TFG														
Marc teòric – cerca de recursos i materials														
Entrevista amb el pilotari professional Ricard Sentandreu														
Redacció reglament del màdel														
Assistència a la presentació de Pilota Veu, diari digital de la Pilota Valenciana														
Entrevista amb Agustín Amorós, advocat de la Federació de Pilota Valenciana.														
Desenvolupament i redacció de l'oficialització d'una nova especialitat de Pilota Valenciana														
Entrevista amb el secretari tècnic de la Federació de Pilota Valeniana														
Entrevista per a la discussió amb Manolo Conca, professor d'Educació Física i cursos d'entrenador de pilota.														

Entrevista per a la discussió amb Lluís Ramos, professor de l'assignatura Jocs i Esports Autòctons de la Universitat Catòlica de València														
Entrevista amb Guillem Sentandreu. Jugador del pilota professional per a la discussió del TFG														
Entrevista amb Francesc Xavier PucholCataliña. Jugador de pilota professional per a la discussió del TFG														
Entrevista amb Waldo Vila Gilabert. Jugador de pilota professional per a la discussió del TFG.														
Entregues i revisió del TFG														

Nota: aquest cronograma mostra les accions i tasques més importants i generals realitzades per a la consecució dels objectius del present.

6.2. Metodologia.

La metodologia del present treball, al tractar-se d'una recerca bibliogràfica, per tal d'aconseguir l'objectiu principal, ha molt diversa. Entre elles són: recerca bibliogràfica de llibres, recerca de lleis, decrets i ordenances (material legal) i entrevistes a experts.

6.2.1. Recerca bibliogràfica de llibres.

La pilota valenciana és un esport que es practica al territori de la nostra comunitat. És per això que la recerca de llibres relatius al tema són un poc escassos. No obstant això, la bibliografia facilitada per l'assignatura de "Jocs i Esports Autòctons" de la Universitat Catòlica de València ha sigut pilar fonamental, en gran part, de la principal bibliografia d'aquest treball.

D'altra banda, existeixen més documents i llibres de matèria legal en l'àmbit esportiu, els qual he pogut accedir amb facilitat, i també gràcies a la bibliografia facilitada per l'assignatura de "Estructura i Legislació Esportiva" i "Instal·lacions Esportives", totes dues de la mateixa Universitat Catòlica de València.

6.2.2. Recerca de lleis, decrets i ordenances.

Aquesta ha sigut part fonamental del desenvolupament del treball final de grau, ja que, tractant-se de matèria legal, les millors fonts d'informació són les pròpies lleis, ordenances i/o decrets facilitats pel *Boletín Oficial del Estado* o pel mateix *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Han sigut molts el material legal visitat, tantes que són la bibliografia més extensa en la qual hem treballat.

6.2.3. Entrevistes a experts.

Encara que aquestes entrevistes no són citades en les referències bibliogràfiques podríem dir que són la base del treball i dels resultats que es presenten.

Han estat un total de 7 persones entrevistades, tant siga per a informació per al desenvolupament del treball o bé per a l'apartat de discussió per tal de donar-los veu a l'opinió sobre el tema del màdel. Per tant, ha estat dos maneres de fer aquestes entrevistes.

6.2.3.1. Entrevistes amb preguntes concretes.

Les entrevistes amb preguntes concretes han estat fetes amb la intenció d'afegir les seues opinions textualment a l'apartat de discussió, i servir d'eina per a l'anàlisi DAFO realitzat a l'apartat 7.2.1.

Han sigut un total de cinc preguntes, les quals els entrevistats han tingut la total llibertat d'opinar sobre el naixement de noves especialitats de pilota valenciana. Les persones entrevistades han sigut les següents:

- Lluís Ramos i Santamaria
- Manolo Conca i Pavia
- Guillem Sentandreu i Sebastián
- Ricardo Montsoriu i Planells
- Francesc Xavier Puchol Cataluña
- Waldo Vila Gilabert

6.2.3.2. Entrevistes lliures.

La finalitat de les entrevistes lliures han estat l'aportació documental, legal i de l'experiència, d'aquelles persones que tenen importància i rellevància legalment en els temes de la Federació de Pilota Valenciana per a la realització del treball final de grau.

Aquestes entrevistes han sigut a dues persones, vinculades a la federació i que tenen el màxim coneixement legal en la Federació de Pilota Valenciana. Elles són:

- Ricardo Montsoriu i Planells, secretari tècnic de la FPV.
- Agustín Amorós i Martínez, advocat de la FPV.

Aquest últim, Agustín Amorós, ha sigut la persona que m'ha orientat a documentar-me per a aconseguir l'oficialització d'una especialitat de pilota valenciana.

7. Desenvolupament del treball.

7.1. El màdel: descripció, breu història i reglament.

7.1.1. Descripció

El màdel és un esport que ha sorgit davant l'evolució de la pilota a mà i la necessitat d'adaptar-se a la societat actual i les instal·lacions disponibles per tot arreu. És a dir, és la fusió entre dos esports, la pilota valenciana, l'esport autòcton valencià per excel·lència, més concretament la modalitat de Galotxetes de Monòver (modalitat practicada al sud d'Alacant) i el pàdel, l'esport de raqueta més de moda.

En el màdel, es pot jugar per parelles o individual i es desenvolupa en una pista estàndard de pàdel rectangular de 10 metres d'amplada per 20 de llargada dividida transversalment per una xarxa i envoltada per parets en els fons i en els extrems dels laterals i una reixa metàl·lica al llarg de tot el perímetre. L'objectiu del joc és colpejar la pilota amb la mà per fer-la passar per damunt de la xarxa, de manera que l'adversari no la puga tornar.

7.1.2. Breu història

Cap al 2006 a les instal·lacions esportives de la Universitat de València solien realitzar la seva preparació física els pilotaris de l'empresa Valnet i altres pilotaris dirigits pel preparador físic Toni Astorgano. A causa de l'absència d'instal·lacions per a la pràctica de la pilota valenciana i amb la necessitat de complementar els entrenaments amb el colpeig de pilota amb la mà, s'aprofitaren les noves pistes de pàdel construïdes al campus per realitzar jocs de colpeig i es van adaptar així a les regles i material de l'actual pàdel. Durant els anys posteriors els pilotaris continuaven utilitzant aquestes pistes de manera alternativa. Però no va ser fins l'estiu de 2013 quan els pilotaris Ricard Sentandreu, Guillem Sentandreu i Vte Jesús Marrahí, que havien conegut aquesta adaptació esportiva també en aquestes pistes, s'ajuntaren i crearen el primer Campionat de pàdel a mà en juliol del 2013, esport que a juliol del 2014 fou patentat com a Màdel.

No obstant això, podríem donar l'origen del màdel al 1996, on Víctor Iñúrrria va fer la publicació d'un article al Levante EMV (annex 1) sobre les instal·lacions de pàdel a la nostra Comunitat. Acaba el seu article de la següent manera:

“I amb tot açò no vull dir que no s'haja de jugar al "Paddle", perquè essent una varietat de Pilota, ja m'agrada, com inclús m'agradaria si existira, la "Maddle". (Iñúrria, 1996)

7.1.3. Reglament

POSICIÓ DELS JUGADORS

Cada parella de jugadors es col·locarà en cadascun dels camps, ubicats a cada costat de la xarxa. El jugador que pose la pilota en joc és el que trau i el que torna la pilota és el que resta.

El jugadors poden situar-se en qualsevol posició en els seus camps. Sols amb l'obligació que qui trau s'ha de situar darrere la línia de treta.

Les parelles canviaran de costat quan la suma dels jocs de cada set siga nombre imparell. Si es produeix un error i no es realitza el canvi de costat, els jugadors corregiran aquesta situació tan prompte com se n'adonen de l'error, i seguiran l'ordre correcte. El temps màxim de descans en els canvis de costat serà de 60 segons.

ELECCIÓ DE COSTAT I SERVEI

Es decidirà per sorteig el costat i el dret a traure al primer joc. La parella que guanye el sorteig podrà triar entre:

- Traure o restar
- El costat
- Sol·licitar als seus contraris que escullen primer

EL TRAURE O TRETA

- El traure o treta s'ha de realitzar de la següent manera:
- Qui realitza la treta haurà d'estar en el moment d'inici amb els dos peus darrere de la línia de treta, entre la línia central de treta i la paret lateral. Llançarà la pilota per sobre de la xarxa cap al requadre situat a un altre camp, en línia diagonal, fent que bote en aquest requadre o sobre una de les línies que el delimiten, i en primer lloc al rival que estiga situat a la seva esquerra.
- Qui trau botarà la pilota a terra darrere de la línia de servei i entre la línia central i la paret lateral amb la seva mà no dominant.
- Qui realitza la treta queda obligat a no tocar de peus la línia de treta ni a envair la zona que estaria delimitada per la continuació de la línia central, ja que la treta és creuada.

- En el moment de la treta, el jugador haurà de colpejar la pilota a l'altura o per sota de la cintura, considerant aquesta en el moment del colp, i tenir almenys un peu en contacte amb el terra. El colp de treta és realitzarà amb la mà no dominant del jugador.
- En fer el colp de treta el jugador no podrà caminar, córrer o saltar. Es considera que el jugador no ha canviat de posició encara que realitze petits moviments amb els peus que no afecte la posició adoptada inicialment.
- En el moment d'impactar la pilota o en el seu intent fallit amb intenció de colpejar-la, la treta es considerarà efectuada.
- Si una treta és executada des de la meitat no corresponent, l'error de posició haurà de ser corregit tan aviat com se n'adonen. Encara que tots els punts obtinguts en aquesta situació són vàlids.

FALTA DE TRETA

La treta serà falta si:

- Que realitza la treta infringeix les regles de la treta.
- Qui realitza la treta falla la pilota en intentar colpejar-la.
- Després de la treta, la pilota bota fora de l'àrea de treta del restador, delimitada per les línies (les línies són bones).
- Després de la treta la pilota colpeja el seu company.
- Després de la treta i passada la xarxa, la pilota bota al camp contrari i toca la malla metàl·lica que delimita el camp abans del segon bot (només per a la treta).
- Després de la treta, la pilota toca alguna de les parets del camp de qui realitza la treta, encara que passe la xarxa i bote en l'àrea de treta.
- Si tarda més de 25 segons en traure després d'haver acabat el punt anterior.

ORDRE DE TRETA

La parella que tinga el dret a traure en el primer joc de cada set, decidirà quin dels companys començarà a traure. En acabar el primer joc, la parella que ha restat passarà a traure i així alternativament durant tots els jocs d'un set. Una vegada establert l'ordre de traure, aquest no pot ser alterat fins al començament del següent set. En començar cada set, la parella que li corresponga traure decidirà quin dels dos jugadors efectuarà la treta i d'ací endavant ho faran per torn, i traurà un en cada joc. Si un jugador fa sortir del seu torn, el que li tocava traure haurà de fer-ho només descobert l'error. Tots els punts comptabilitzats abans de veure l'errada són vàlids,

però si hi ha hagut una sola falta de servei abans de percebre-ho, aquesta no s'ha de comptar. En el cas que abans d'adonar-se de l'errada s'haja acabat el joc, l'ordre de treta romandrà tal com ha estat alterat, fins a la finalització del set.

REST O DEVOLUCIÓ

- El jugador que resta haurà d'esperar que la pilota bote dins la seva àrea de treta i haurà de colpejar-la abans del segon bot.
- Si la pilota bota dos vegades seguides al camp, encara després d'haver colpejat en una de les parets, la treta es considerarà punt per a qui trau. En cas que la pilota colpege al racó, és a dir, l'angle format per la unió del mur amb la malla metàl·lica, la treta només es considerarà vàlida si, després de botar al sòl i pegar en el nomenat angle, no toca la malla metàl·lica.

ORDRE DE RESTAR EL TRAURE

La parella que rep la treta en el primer joc de cada set decidirà quin dels seus dos integrants començarà a restar, i aquest jugador continuarà rebent la primera treta de cada joc fins al final del set. Cada jugador restarà durant el joc alternativament la treta i una vegada l'ordre haja estat decidit, no podrà ser alterat durant aquest set, però sí que ho podrà fer al principi d'un nou set. Si durant un joc, l'ordre de restar és alterat per la parella que retorna el servei, l'error es corregirà en el moment en què es descobreix. Tots els punts comptats abans de detectar l'errada són vàlids. En els jocs següents a aquell set, la parella adoptarà la col·locació escollida en iniciar el mateix.

NOMBRE DE TRETES

El jugador que trau tindrà dret a una segona treta si la primera no ha estat vàlida. Aquesta segona treta es realitzarà des del mateix costat en què s'ha efectuat l'anterior i a continuació.

PREPARACIÓ DE QUI RESTA

El jugador que trau no ho ha de fer fins que qui està al rest es trobe preparat. Si el rest no ho està, ni fa l'intent per a la devolució, el jugador al servei haurà de repetir la treta. El jugador al rest pot aturar el joc si no estigués preparat. Els dos jugadors, el que trau i el que resta, han de respectar el temps màxim de 25 segons.

REPETICIÓ D'UN PUNT

La treta es repetirà si:

- La pilota toca la xarxa o els pals que la subjecten (si estan dins l'àrea de joc) i després cau a l'àrea de treta del restador, sempre que no toque la malla metàl·lica abans del segon bot.
- S'efectua quan el restador no està preparat.

INTERFERÈNCIA

Quan un jugador és molestat per qualsevol cosa fora del seu control, amb excepció de les instal·lacions de la pista o el seu company, el punt s'ha de repetir, let . Si un jugador realitza una acció, ja siga deliberada o involuntària, que moleste el seu contrincant per a l'execució d'un colp, l'àrbitre, en el primer cas, concedirà el punt al contrincant i en el segon ordenarà la repetició del punt, let , quan el jugador que haja molestat l'haja guanyat.

PILOTA EN JOC

La pilota serà colpejada alternativament per un o altre jugador de cada parella. La pilota està en joc des del moment en què es realitzi la treta (a no ser que haja estat falta o let), i es manté en joc fins que el punt quede decidit. Això passa quan la pilota toca directament les parets del camp contrari, o la malla metàl·lica, o bota dos vegades a terra, o bé quan, impulsada per un jugador, bota correctament en el camp contrari i ix dels límits superiors (perímetre exterior) de la pista (fons i lateral). Si la pilota ix pel fons, el tant haurà acabat en el moment en què la pilota sobrepassa el límit superior o impacte en les xarxes suplementàries a la malla metàl·lica que es col·loquen en algunes pistes. També acabarà el punt en el moment en què la pilota impacte en les xarxes suplementàries a la malla metàl·lica que es troben en els laterals de la pista

PILOTA QUE COLPEJA EN ELS ELEMENTS DE LA PISTA

Es consideren elements de la pista les cares internes de les parets, la malla metàl·lica que tanca la pista, el sòl, la xarxa i els pals de la xarxa sempre que aquests es troben dins l'àrea de joc. Si la pilota en joc colpeja qualsevol dels elements de la pista després d'haver botat en el camp, la pilota romandrà en joc i s'haurà de tornar abans que bote per segona vegada en el seu camp. Si la pilota colpeja en els focus d'il·luminació o al sostre, en el cas de pistes cobertes, el punt acaba.

TRANSITÒRIA

En algunes pistes, entre els pals que subjecten la xarxa i la xarxa metàl·lica queda un espai. Si la pilota passara per aquest espai, només serà considerada bona si a judici de l'àrbitre, o en cas de no haver-ne dels mateixos jugadors, ha passat a una alçada superior a la de la xarxa.

CONTINUÏTAT DEL JOC

El partit ha de ser continu a partir de la primera treta fins a l'acabament, excepte:

- En els períodes de descans permesos
- En els canvis de camp.
- El partit mai s'haurà de suspendre, retardar o interferir amb el propòsit de permetre que un jugador recupere forces o reba instruccions o consells (excepte en els temps permesos).

7.1.4. Pista

- És un rectangle de 10 metres d'ample per 20 metres de llarg, està dividit en dos parts per una xarxa.
- L'alçada de la xarxa és de 0,88 metres.
- La distància mínima entre els pals de la xarxa és de 9,25 metres.
- La línia de servei és a una distància quatre parets de les quals una part és reixa i l'altra part vidre. El sostre està descobert.
- Els murs del fons són de 3 metres d'altura. Les parets tenen una longitud de 5 metres.

7.1.5. Material

- **Pilotes de Màdel:** Les pilotes són pilotes de badana blanques o grogues molles entre 42 i 48 grams i entre 5 i 6 cm de diàmetre.
- **Sabates esportives per al Màdel:** El calçat més adequat serà el mateix que s'utilitza en el pàdel encara que una altre tipus de calçat també es pot utilitzar.
- **Equipament:** Pantaló i camiseta de màniga curta o llarga. En partits de competició cada parella portaran camiseta roja o blava.

7.1.6. Puntuació

Quan un jugador o equip guanya el seu primer quinze (punt) se li assigna la puntuació de 15; si guanya el segon, la seva puntuació s'eleva a 30; quan guanya el tercer la puntuació arriba a VAL, i al quart quinze guanya el "joc". Si cadascun dels jugadors o equips ha guanyat tres quinzes, se li dóna el nom de "30 iguals o a dos"; si el guanya després se li diu altra vegada VAL, si el mateix guanya el quinze següent, guanya el "joc"; si, contràriament ho perd, s'anuncia altra vegada "30 iguals o a dos", i així successivament fins que un dels jugadors o equip realitzi dos quinzes més que l'altre; llavors, guanya el joc.

El jugador que guanya primer sis jocs, guanya un set.

Cada partida oficial de Màdel serà al millor de 3 sets.

Els jugadors podran descansar quan es canvien de costat 60 segons, 30 segons entre jocs i 2 min entre sets.

7.2. Oficialització d'una nova especialitat de pilota valenciana.

7.2.1. Diagnòstic (DAFO)

Totes les noves propostes, siguen del tipus que siguen, deuen de comptar amb un anàlisi previ i de manera objectiva. Per tant, anem a poder veure en la taula 6 un anàlisi DAFO (debilitats – amenaces – fortaleeses – oportunitats) sobre la possibilitat de fer oficial una especialitat com el màdel. Aquesta taula es basarà principalment amb les opinions dels experts en pilota valenciana, on s'ha mantingut conversa en ells i on podem observar més extensament en l'apartat de “discussió” a la taula 7.

Taula 6.

Anàlisi DAFO sobre la possibilitat d'oficialitzar una nova especialitat, el màdel, dintre de la Federació de Pilota Valenciana.

FORTALESES	- Disponibilitat de moltes instal·lacions de pàdel, facilitat de pràctica. - Joc de pilota a mà, sense utilització de cap material específic. Únicament la pilota. - Gran desenvolupament oculo-manual. Aportació als centres educatius. - Actualment, modalitat jugada per nombrosos jugadors professionals de pilota.
DEBILITATS	- Especialitat practicada actualment en una sola població. Pràctica poc extensa. - Existència de moltes modalitats de pilota valenciana, les quals són recolzades per la Federació de Pilota Valenciana. - L'oficialització d'una nova modalitat suposa una gran inversió de diners. - Fusió de dos esports: pàdel i galotxetes de Monòver.
OPORUNITATS	- Gran potencial per a la introducció als centres educatius. - Generació de riquesa en la fabricació de pilotes específiques. - Preparació de monitors/entrenadors específics. - Competicions a nivell nacional o internacional per la disponibilitat d'instal·lacions per tots els territoris de l'Estat i de la Unió Europea, inclús més enllà. - Pràctica fàcil i divertida per a tothom.

	- Podria ser de gran acceptació pels jugadors, ja que es tracta d'un esport innovador.
AMENACES	- Possible divisió de l'esport en general. - El lloguer d'una pista de pàdel pot semblar car als jugadors que ho practiquen.

Nota: Aquest anàlisi ha estat fet de la manera més objectiva possible i comptant amb les opinions d'alguns dels experts que es citen en l'apartat 7.

7.2.2. Planificació

Podríem considerar que la planificació portada a terme per al desenvolupament de l'oficialització del màdel ha estat dividida en quatre fases, les quals s'expliquen a continuació:

- PRIMERA FASE: recull de decrets, lleis i ordenances les quals afecten a la creació d'una nova especialitat esportiva de pilota valenciana.
- SEGONA FASE: entrevista amb el advocat de la Federació de Pilota Valenciana per tal de tractar aquest tema.
- TERCERA FASE: entrevista amb el secretari tècnic de la Federació de Pilota Valenciana per tal de verificar la recerca de les meues lleis i la entrevista mantinguda amb l'advocat de la federació.
- QUARTA FASE: aprofitar el punt del treball que hem anomenat "discussió" per veure la voluntat i/o opinions de poder, en un futur, oficialitzar aquesta especialitat i desenvolupar l'anàlisi DAFO aprofitant els arguments dels experts en pilota valenciana.

7.2.3. Desenvolupament

En l'actualitat no tenim informació sobre com podem oficialitzar un esport o una especialitat d'algun esport. És per això que a continuació es detallen els passos que s'han de seguir per tal d'aconseguir-ho després d'una llarga feina de recerca i entrevistes.

Com hem vist en el marc teòric, l'òrgan principal i decisiu d'allò important per a una federació és l'Assemblea General. Aquesta, representada per clubs, esportistes i altres persones vinculades, té la decisió última, junt al Consell Valencià de l'Esport, sobre l'oficialització o no d'una nova especialitat de pilota valenciana. Però abans de tot s'haurien de considerar els factors que marquen les institucions públiques.

Segons el punt 2 de l'article 24 de la llei 2/2011, de 22 de març, de la Generalitat, de l'Esport i l'Activitat Física de la Comunitat Valenciana, ubicat al Títol IV "L'esport i l'activitat física", al Capítol I "Tipologia", el Consell Valencià de l'Esport reconeixerà i qualificarà les modalitats i especialitats esportives atenent al compliment dels requisits següents:

- Que no existisca cap altre o igual o que el seu desenvolupament siga tan semblant que induísca a confusió.
- Importància social.
- Nivell d'implantació i pràctica.
- Capacitat d'organització i autofinançament.
- Impacte en l'àmbit de les federacions esportives.
- Aquelles altres que es consideren necessàries basant-se en l'interés general de l'esport de la Comunitat Valenciana.

Així mateix s'especifica que hauran de complir els requisits de l'article anterior (article 23 de la mateixa llei), el qual especifica què es considera esport, especialitat o modalitat.

Es considera esport, a l'efecte de la llei 2/2011, de 22 de març, de la Generalitat, de l'Esport i l'Activitat Física de la Comunitat Valenciana, tota activitat física reconeguda com a tal pel Consell Valencià de l'Esport, practicada individual o col·lectivament, de caràcter competitiu, degudament reglamentada i dirigida per personal qualificat, l'organització i desenvolupament de la qual es trobe dins de l'àmbit de les federacions esportives o de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana. En aquesta accepció es distingirà entre modalitat esportiva i especialitat esportiva, en funció de les característiques, organització i pràctica de cada activitat, així com de la seua organització federativa.

El Consell Valencià de l'esport reconeix actualment la pilota valenciana com a un esport propi, autòcton, amb set especialitats: les mencionades en el marc teòric i la especialitat internacional "onewall".

No obstant això i segons la conversació mantingut amb l'advocat de la Federació de Pilota Valenciana, Agustín Amorós, hi ha un paràmetre que serveix de comparació i que és difícilment discutible, que seria el mínim per a constituir una federació nova, en què l'article 14.3 del Decret 60/1998 exigeix, entre altres requisits,

que l'expedient d'autorització s'iniciï per un mínim de 300 persones físiques o 10 entitats esportives i amb una implantació en almenys dos províncies.

A més en els Estatuts de la pròpia Federació de Pilota Valenciana prevé la creació o existència de noves especialitats de pilota en l'article 9 dels mateixos Estatuts, els quals dictaminen textualment que corresponen a la Federació de Pilota Valenciana de la Comunitat Valenciana, amb caràcter exclusiu la funció de "tutelar i emparar les noves modalitats o especialitats que sorgisquen i que siguen aprovades per la Direcció General de l'Esport".

7.2.4. Avaluació

Com bé podem veure a l'anàlisi que hem fet a l'inici d'aquest apartat, el màdel compta amb molts punts a favor però també punts en contra. També, com podem veure a l'apartat de discussió genera una sèrie d'opinions diverses.

Actualment, la Federació de Pilota Valenciana, en els seus estatuts, s'indica que les modalitats oficialment reconegudes en són 10 autòctones i 3 internacionals. A nivell burocràtic, incorporar-ne una altra significaria més inversió de diners, organitzar més campionats de pilota valenciana i preparar als entrenadors, jutges i àrbitres per a aquesta modalitat.

En canvi, els jugadors professionals de la pilota ho veuen d'una manera més fàcil. Pensen que la incorporació d'una especialitat com el màdel, aportaria al món de la pilota més riquesa, més varietat, i que inclús podria atraure a més gent per varies raons:

- Especialitat amb regles conegudes per tots (pràcticament com el pàdel).
- No necessitat de la compra de material sofisticat per a la pràctica. Sols la pilota.
- Especialitat que no requereix les proteccions a la mà, ja que es tracta d'una pilota molla.
- Atractiu pel fet que el pàdel està en un punt d'esplendor.

Per tant, per tal d'aconseguir l'oficialització requeriria principalment una gran difusió d'aquesta especialitat per poder incitar als clubs i als jugadors a la seua pràctica. D'aquesta manera la Federació de Pilota Valenciana respondrà a aquesta

demanda, de manera que amb voluntat de les institucions i els jugadors podria arribar a ser-ho.

8. Discussió.

La incorporació d'una nova especialitat a qualsevol federació d'una modalitat, pot crear discrepàncies per distintes autoritats o experts fora de la mateixa federació i inclús dins. És per això que en aquest apartat s'ha recollit les opinions de diverses persones relacionades amb el món de la pilota per a donar-los veu per a la possible oficialització d'aquesta nova especialitat de pilota valenciana.

A continuació passarem a descriure les persones que han format part i que han volgut intervenir en aquest tema i quina és la seua relació en el món de la pilota, per a donar-nos la seua opinió en un total de cinc preguntes que podrem veure en la taula 6.

- **Lluís Ramos i Santamaria.** Professor de l'assignatura "Jocs i Esports Autòctons" en la Universitat Catòlica de València.
- **Ricardo Montsoriu i Planells.** Secretari tècnic de la Federació de Pilota Valenciana.
- **Guillem Sentandreu i Sebastian.** Jugador professional de pilota valenciana.
- **Manolo Conca i Pavia.** Professor d'Educació Física, professor de cursos de formació del professorat en pilota valenciana i professor de cursos d'entrenador de pilota valenciana.
- **Francesc Xavier Puchol Cataluña.** Jugador professional de pilota de l'empresa ValNet.
- **Waldo Vila Gilabert.** Jugador professional de pilota.
- **Daniel Sanjuan i Martínez.** President actual de la Federació de Pilota Valenciana.

Taula 7.

Discussió sobre l'oficialització d'una nova modalitat de pilota valenciana, el màdel.

Has sentit parlat alguna vegada del màdel? Saps què és?	
Lluís Ramos i Santamaria	Sí. He sentit nomenar-lo perquè Ricard, què és amic nostre, alguna vegada ens ho ha comentat i també tenia referències de quan estava Astorgano en 2007 en Valnet, un dels seus entrenaments era anar en els pilotaris per a tocar pilota al pàdel. Allí jugàvem i fèiem temps.
Ricardo Montsoriu i Planells	Sí.

Guillem Sentandreu i Sebastian	Com ja he dit abans sóc un dels promotors juntament amb el meu germà Ricard i Jesús Marrahí. El màdel és una forma de jugar a pilota a mà que s'adapta a les instal·lacions que hui en dia estan de moda. Tots els pobles tenen almenys una pista de pàdel. I al País Valencià molts pobles no tenen trinquet o són privats com el del meu poble, aleshores el màdel naix amb eixa intenció, facilitar a la gent que li agrada practicar pilota una instal·lació i una forma de jugar adaptant-se als temps que corren. Té més o menys les mateixes regles que el pàdel, però es juga amb la mà, sense cap raqueta, i amb una pilota pareguda a la de badana però un mica més gran i menys botadora, que pots jugar amb la mà nua, sense protegir-te les mans ja que no fa mal. Entre les regles de joc el traure es realitza amb la mà no dominant.
Manolo Conca i Pavia	Sí, crec que és el pàdel amb la mà.
Francesc Xavier Puchol Catalunya	La primera vegada que vaig sentir parlar del màdel fou als companys del vestuari que comentaven que Ricard havia patentat una modalitat que barrejava el pàdel i la pilota. Sí que el que és perquè l'he practicada.
Waldo Vila Gilabert	He llegit informació del màdel a través de les xarxes socials i algunes pàgines web però no he jugat mai.
Penses que aquesta especialitat de pilota valenciana podria arribar a oficialitzar-se des de la Federació de Pilota Valenciana?	
Lluís Ramos i Santamaria	Poder podria, però dubte que al final siga oficial, perquè per a què ho siga ha de ser una pràctica molt estesa i practicada per gent i així la federació que tinga eixa possibilitat. Si existeix la demanda què es jugue molt a màdel, al final la federació ho aglutinarà com una especialitat més, però hui en dia ho dubte, i per això fa falta més difusió. La difusió passa per varis mitjans, per exemple la televisió, o la ràdio. Gràcies a aquests mitjans de comunicació podem fer molta propaganda del màdel i així que la gent siga un atractiu i vaja practicant.. També tenim altres mitjans com pot ser l'escola, el recolzament de les institucions, ajuntaments, o com ara que ha eixit una pàgina web

	que es diu PilotaVeu que fa molta difusió sobre esta modalitat i sobre l'actualitat de la pilota valenciana. Per tant, sí que podria arribar a oficialitzar-se, però sempre que hi haja demanda. I la demanda deu de ser creixent. Darrere d'eixa demanda deu d'haver un projecte per a què vaja creixent.
Ricardo Montsoriu i Planells	Si té una implantació suficient i hi ha prou clubs i jugadors federats que tenen ganes de poder practicar-la, és una proposta que els clubs i els jugadors federats tindrien que fer bona, no sols la federació. Això és una cosa conjunta, perquè la federació, al final, és una federació de clubs, de jugadors, etc. és un conjunt.
Guillem Sentandreu i Sebastian	Si la FPV veu que hi ha que modernitzar-se i adaptar-se al tipus de canxes i a l'època en que vivim sí, pense que ho deuria oficialitzar. A més és un esport que enganxa i que agrada molt a la gent que ho practica per primera vegada. La FPV està promocionant modalitats internacionals com el "onewall" i pense que el màdel pot agradar més ja que és un esport molt divertit i fàcil de practicar i que és més dinàmic i lúdic.
Manolo Conca i Pavia	Pense que no, en la pilota valenciana tenim les galotxetes de Monòver i el rebotet, modalitats anteriors al pàdel que és poden jugar en una instal·lació que s'ha construït en molts centres educatius i que són d'una gran riquesa motriu.
Francesc Xavier Puchol Catalunya	Crec que és una modalitat molt divertida per a passar una bona estona amb els amics i encara que no se si podria entrar dins del que es podria dir pilota, sí que es podria organitzar algun campionat, com es fa amb el "onewall" però pense que no deuria passar de lo merament recreatiu.
Waldo Vila Gilabert	Sí, perfectament podria ser una modalitat més de la pilota valenciana. Per a mi tot allò que es juga amb la mà i una pilota és l'esport o el joc de pilota. Em dóna igual que siga al frontó, basc, al carrer, contra una paret, ... tot és pilota. El màdel també és pilota i per les raons que t'he donat abans també deu ser una modalitat més del nostre esport.

Què opines sobre el naixement de noves especialitats de pilota valenciana?

Lluís Ramos i Santamaria	Les modalitats de pilota sempre s'han adaptat als gustos i a les costums de la gent, aleshores el màdel, com una nova modalitat que ix s'adapta als nous gustos o al tipus de gent que l'ha creada. Finalment, el màdel és un joc modificat que té molta semblança a les galotxetes de Monòver, pràcticament és la mateixa modalitat, el que sí s'adapta a una instal·lació. Per tant, que opine del naixement de noves especialitats? Doncs, que és normal, és normal que nasquen noves modalitats. Però jo sóc més partidari d'aprofitar les nostres, les que tenim. Segons Martos, en un treball que va fer sobre les modalitats que es jugaven, tenim més de vint-i-cinc modalitats de pilota catalogades. Això vol dir que tenim un gran ventall, una gran varietat. Justament el màdel és igual que les galotxetes, molt semblant a l'antiga pilota grossa. El que es fa és que esta modalitat es juga en un altre espai. Em sembla bé, i sempre que hi haja riquesa motriu per al nostre àmbit, que és l'Educació Física, millor.
Ricardo Montsoriu i Planells	És una cosa que pot ser positiva però al mateix temps també presenta debilitats, perquè al sumar noves modalitats en divideixes d'altres. Crees divergències o especialitats que es debiliten i això és un problema que ja estem veient en estos moments.
Guillem Sentandreu i Sebastian	Tot el que siga jugar i promocionar la Pilota ho veig molt positiu, la pilota és un dels esports més complets a nivell motriu, a més, podem inculcar valors que altres esports no tenen, i sobretot té un gran component lúdic que agrada molt als seus practicants. Totes aquelles modalitats noves o formes de jugar a pilota li fan bé a la Pilota Valenciana, ja que són formes de promocionar l'esport, això sí, no hi ha que deixar de banda les altres modalitats, ja que tenim sort de tenir un ampli ventall de modalitats totes elles molt interessant que s'han de conservar i promocionar, ja que formen part de la història i cultura del nostre país.
Manolo Conca i Pavia	Hem de conservar el que tenim (entre 18 o 20 modalitats), ho hem de transmetre intentant que els valencians coneguen el nostre esport, amb totes i cadascuna de les modalitats que al llarg del temps han jugat els nostres avantpassats i volem jugar els que estimem aquest esport.

Francesc Xavier Puchol Cataluña	Em consideraria prou purista en eixe sentit , ja que existeixen prou modalitats en l'actualitat que fa molts anys que es practiquen i estan pràcticament abandonades. Primer potenciaria les ja existents i després intentaria potenciar les noves modalitats.
Waldo Vila Gilabert	La pilota valenciana té una gran varietat de modalitats. Això és positiu per la seua riquesa, però té com a part negativa que quan volem difondre el nostre esport tenim molta varietat i diversitat i d'aquesta forma és difícil arribar a nous aficionats que necessiten d'esports senzills i regles bàsiques. La meua idea seria oferir una o dos modalitats com a principals de la pilota valenciana i la resta de modalitats que anaren de la mà d'aquestes principals i aprofitaren la seua tirada mediàtica i de possibles nous aficionats.
Creus que el màdel és una moda passatgera?	
Lluís Ramos i Santamaria	Doncs no ho sé, perquè si parlem d'altres esports, per exemple l'squash que va tindre una època de molta participació i que hi havia molta gent que ho practicava... Després el pàdel pareixia que entrava com també una moda, sí que és veritat que semblava una moda practicada per molta gent, que va pujar, inclús va estar dins de la llista de García Ferrando en les modalitats més practicades. No existia i després es troba dins de les modalitats més practicades, i ara més o menys s'ha anivellat la participació i hi ha molta gent que ho practica. El màdel ho podria ser? Doncs, pot ser. És una nova practica que ha sorgit i pense que de moda no està. Perquè de moda pot estar en Castelló de la Ribera però en Castelló de la Plana que no es practique. Per tant, sí que està de moda on s'ha creat i seria ideal que estiguera de moda en més llocs, no sols en el País Valencià, sinó en tot l'Estat o en altres indrets del món. Seria interessant. Aleshores, no crec que siga una moda, però estaria bé que siga una moda. Jugar a mà, seria interessant.
Ricardo Montsoriu i Planells	Pot ser, però mai es sap.

Guillem Sentandreu i Sebastian	No té perquè ser-ho. Sí que és cert que és un esport nou, que porta molt poc de temps jugant-se i que el número de practicants es reduït, però que a poc a poc es va expandint i cada vegada hi ha més gent interessada en provar a jugar. Sí que és cert que l'ésser humà és molt de modes i alguns dels esports sols es juguen alguna temporada de l'any, però tant com algunes de les modalitats de la Pilota Valenciana (sobretot raspall i escala i corda) com el màdel tenen la sort que es pot jugar durant tot l'any a més cada dia hi ha més instal·lacions a cobert, que faciliten la practica esportiva durant tot el dia i totes les estacions de l'any. A més és un esport molt còmode, que per a practicar-lo sols necessites una pilota i la pista de pàdel, i podem jugar dos contra dos o adaptant la pista un contra un.
Manolo Conca i Pavia	Ni ho crec, ni ho deixe de creure, ni m'interessa el màdel, ni el onewall, m'interessa el frare, el rebotet, les galotxetes de MONòver, la pilota grossa, la vareta, les llargues, la perxa, les curtes....., en fi allò que és pilota valenciana.
Francesc Xavier Puchol Cataluña	No. És una modalitat que fa anys que practique i en la que disfrute molt jugant.
Waldo Vila Gilabert	No, més bé al contrari. Pense que en un bon treball de difusió i de captació d'aficionats podria ser una modalitat fonamental a la pilota perquè fa ús de les instal·lacions que s'han construït per a jugar a pàdel, té unes regles senzilles, no cal arreglar-se les mans igual que es fa per a jugar al trinquet i amb la pilota de vaqueta i té unes dimensions perfectes per a la pràctica de tots els aficionats.
Per què penses què és important (o no) propostes com aquesta? Quins beneficis aporta al món de la pilota en general?	
Lluís Ramos i Santamaria	Important i imprescindible no és, però totes les propostes noves són interessants. Jo m'enrecorde que quan era estudiant com tu anàvem als cursos d'entrenador i monitor de pilota i ens ensenyaven jocs modificats de raspall. Doncs estos jocs modificats de raspall, va agafar un xic del CEFIRE i va crear el colp-bol, que es practica molt en centres educatius, inclús s'ha integrat ara en els nous decrets, on es diu de

	donar colp-bol en les classes d'Educació Física. Bé, doncs, al final ha sigut la mateixa pràctica que s'ha regularitzat i formalitzat. És important? Sí, però s'ha volgut fer abans. Diguem-ne que tot aquests tipus d'activitats i aportacions, com em comentaves abans, ja existien, el que passa és que es donen d'alta, es registren i es venen. Al final són activitats que se'ls ofereix un poc de marketing per a què les coneguen més gent. Els beneficis són variats, sobretot a ni vells d'habilitats físiques, capacitats físiques bàsiques, activitat física a nivell social, psicològic, aquells beneficis que comporta i ademés és un joc a mà. Sobretot per a la coordinació oculo-manual és una activitat molt interessant, per tant, utilitzar el pàdel per a jugar a mà és una bona ferramenta per a utilitzar també en els centres educatius.
Ricardo Montsoriu i Planells	Jo pense que, més que el naixement de noves modalitats, pense què és una modalitat que té una gran potencialitat pel fet que es juga en pistes que s'estan creant moltes en totes les localitats, aleshores les instal·lacions estan fetes i és aprofitar-les per a dos tipus de jocs: pàdel i màdel. Aleshores, en eixe sentit, és l'única via que jo veig en estos moments, mes d'abril de l'any 2015, que té més guanyat respecte a altres tipus de jocs de pilota a mà. Tens moltes instal·lacions en molts pobles, però clar, ara falta que hi hagen practicants i sobretot persones que posen en marxa eixes coses.
Guillem Sentandreu i Sebastian	Com he dit abans, ajuda a promocionar la Pilota, a més no hem inventat res, sols ens hem adaptat a les instal·lacions que tenim, ja hi ha modalitats de Pilota molt semblants al màdel com les galotxetes de Monòver o la Pilota grossa. També ens pot ajudar a entrenar, perquè és una modalitat molt ràpida que ajuda a millorar el rebot, els reflexes, la velocitat... Per tant ens pot ajudar per perfeccionar i millorar. Per tant són tots aspectes positius que ben treballats poden ajudar a millorar i a donar a conèixer la Pilota. A més treballes les dues parts del cos, ja que utilitzes les dues mans per igual, característica que beneficia a l'esport que altres no tenen.

Manolo Conca i Pavia	No és important, fa més mal que bé, no aporta res. Els valencians hem de conèixer el nostre esport, sentir-lo, enamorar-nos d'ell, valorar allò que ens han deixat i intentar que el conega el poble valencià.
Francesc Xavier Puchol Cataluña	És important acostar a la gent a què colpege una pilota ja siga amb el màdel o en el trinquet. És una bona iniciativa que pot atraure a gent al món de la pilota i especialment passar una bona estona amb els amics.
Waldo Vila Gilabert	La pilota sempre s'ha caracteritzat per ser un esport tradicionalista i crec que eixa visió i la mala gestió que s'ha fet per modernitzar-lo han fet que es quedeestancat com un esport minoritari. És important que apareguen noves modalitats com aquesta perquè aporten aire fresc, modernitat, nous punts de vista de la pilota, introducció de nous aficionats que no coneixen aquest esport i que a través d'aquesta modalitat es poden enganxar.

Nota: Aquestes respostes són les paraules textuais de cadascuna de les persones que s'han entrevistat.

9. Conclusions

Després d'haver realitzat el present treball sobre el naixement d'una nova especialitat de pilota valenciana, exposem les següents conclusions:

- Els temps que corren per a la pilota valenciana no són els millors. Com hem vist al llarg del treball, el nostre esport ha patit uns alt i baixos considerables. És per això que la proposta de naixements de noves especialitats de pilota valenciana afecten positivament a la revitalització de l'esport dels valencians, com afirmen alguns dels experts de la pilota valenciana. No és fàcil que una especialitat que naix es faja oficial. Darrere és necessari que hi hagen persones, clubs i, sobretot, mitjans de comunicació que fagen la seua difusió. La Federació de Pilota Valenciana no és més que la representació de clubs i esportistes d'aquest esport. Si realment, tots ells demostren una importància cap a aquesta nova especialitat, tindria en un futur aquest caràcter oficial que busquem i proposem.
- El fet que en Espanya, concretament a la Comunitat Valenciana, les institucions públiques, com el cas dels Ajuntaments, hagen invertit d'una manera desproporcionada a la construcció d'instal·lacions esportives, de vegades innecessàries, fa del graduat en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport que s'adapte als temps que ens han tocat. Per tant, el fet que es jugue al màdel en les pistes de pàdel, és una proposta d'utilització de les instal·lacions encertada. D'aquesta manera contribuïm amb la proporció de solucions eficients i eficaces a uns dels problemes que es donen en el nostre àmbit.

10. Reflexió final.

Seguint la línia de les conclusions, la pilota valenciana és un esport que actualment té poca difusió en els mitjans de comunicació. El nostre paper, com a futurs graduats en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, és potenciar tota manifestació esportiva que estiga al nostre abast.

El cas del màdel, com hem vist al llarg del treball, és una manifestació d'aquest tipus, on hem de ser capaços de potenciar-ho amb tots els nostres coneixements. Qualsevol llavor o aportació dels experts és útil per al futur de l'esport en el nostre país.

L'itinerari estudiat al llarg de l'últim any, gestió i recreació esportiva, ens ha fet obrir els ulls i adonar-nos que tot està per fer, que hi ha coses que poden ser injustes i amb el nostre esperit crític hem de donar les solucions als problemes que sorgisquen. En el cas del màdel, sabem com podria arribar a ser oficial, però quedaria una feina molt gran de potencialització i publicitat d'aquesta especialitat, que dependrà, sobretot, dels clubs i jugadors de pilota valenciana.

Finalment, l'última aportació a aquest treball seria recalcar la importància de l'existència de la nostra persona cap a les institucions, que de vegades, amb motius polítics es porten accions a terme que podrien haver estat millorats si es compta amb la nostra presència i consell, com per exemple, els diners invertits en grans instal·lacions, concretament de la pilota valenciana, sense cap finalitat esportiva en concret, sempre amb motius polítics i per tal de fer-se la foto en aquelles instal·lacions desaprofitades actualment, suposant una gran inversió que podria estar destinada a propostes com el màdel.

BIBLIOGRAFIA

- Acadèmia Valenciana de la Llengua (2015). *Diccionari Normatiu*. Recuperat el 24 de març, de <http://www.avl.gva.es/dnv>
- Ajuntament de Genovés (2015). *Trinquet blau de Genovés*. Recuperat el 4 de març de 2015, de <http://www.genoves.es/content/singularitats>
- Barrachina, C. (1909). Val y trenta. *El Cuento del Dumenche*, 49.
- CE FIRE de Elda (2015). *Carrer de pilota – vista interior*. Recuperat el 4 de març de 2015, de <http://www.lavirtu.com/albumes.asp?idcategoria=60905>
- Conca, M., García, G., Gimeno, T., Llopis, F., Naya, J., i Pérez, V. (2003). *La Pilota Valenciana, Unitat didàctica*. València, Espanya: Conselleria de Cultura i Educació.
- Consejo Superior de Deportes. Dirección General de Infraestructuras Deportivas. (2011). *De la Planificación a la Gestión de las Instalaciones Deportivas. Un camino hacia la sostenibilidad*. Madrid, España: Catálogo general de publicaciones oficiales.
- Consejo Superior de Deportes. (s.f.). *Régimen jurídico del deporte*. Obtenido de <http://www.csd.gob.es/csd/legislacion/01RegJurDep/>
- Decret 20/1992, de 17 de febrer, del Govern Valencià, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Primària en la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 20 de febrer de 1992, núm. 1728.
- Decret 39/2002, de 5 de març, del Govern Valencià, pel qual es modifica el Decret 47/1992, de 30 de març, del Govern Valencià, per el que s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 8 de març de 2002, núm. 4206.
- Decret 111/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Primària en la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 24 de juliol de 2007, núm. 5562.

Decret 112/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 24 de juliol de 2007, núm. 5562.

Decret 142/2014, de 5 de setembre, del Consell, pel qual es declara Bé d'Interés Cultural Immaterial la pilota valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 8 de setembre de 2014, núm. 7355.

Decreto 60/1998, de 5 de mayo, del Gobierno Valenciano, por el que se regulan las Federaciones Deportivas de la Comunidad Valenciana. *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, 20 de mayo de 1998, núm. 3246.

Federación Española de Pelota. *Estatutos*. Madrid, España.

Federació de Pilota Valenciana. *Estatuts*. València, Espanya.

Federació de Pilota Valenciana (1995) *Reglaments*. València, Espanya.

Iñúrrria, V. (1996). Que arriba el 'Paddle'!. *Levante EMV*. Recuperat de <http://www.pilotaveu.com/opinio/6408/que-arriba-el-paddle-per-victor-inurria>

Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, de Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana. *Boletín Oficial del Estado*, 10 de julio de 1982, núm. 164.

Llei 2/2011, de 22 de març, de la Generalitat, de l'Esport i l'Activitat Física de la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, 24 de març de 2011, núm. 6487.

Llei Orgànica 5/1982, de 1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 15 de juliol de 1982, núm. 72.

Llopis, F. (1999). *El joc de pilota valenciana*. València, Espaya: Carena.

Mestre, J.A., Brotóns, J.M. y Álvaro M. (2002). *La gestión deportiva: clubes y federaciones*. Barcelona, España: Inde.

Ordre de 2 de març de 2000, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que modifica l'Ordre de 15 de maig de 1992, per la qual s'aproven els programes de necessitats per a la redacció del projecte de construcció de centre d'Educació

Infantil i Primària, Educació Secundària Obligatoria i Educació Secundària completa, de titularitat de la Generalitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, 7 de març de 2000, núm. 3703.

Orden ECI/3567/2007, de 4 de diciembre, por la que se regulan los procesos electorales en las Federaciones Deportivas Españolas. *Boletín Oficial del Estado*, 8 de diciembre de 2007, núm. 294.

Palanca, A. (1908) *La partida de pilota*. València, Espanya: Lo ratpenat. Sisflorades.

Real Decreto 1835/1991 de 20 de diciembre, de Federaciones Deportivas Españolas y Registro de Asociaciones Deportivas. *Boletín Oficial del Estado*, 30 de diciembre de 1991, núm. 312.

Resolució de 9 de maig de 2014, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'estableix el calendari i el procediment dels processos electorals de les federacions esportives de la Comunitat Valenciana de l'any 2014. *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, 15 de maig de 2014, núm. 7274.

Slideshare (2015). *Apunts 2a avaluació 1r bat*. Recuperat el 2 de març de 2015, de <http://es.slideshare.net/profeavatar/apunts-2a-avaluaci-1r-bat>

ANNEXOS

Annex 1.

Article publicat al diari Levante EMV en 1996, per Víctor Iñúrrria.

Potser hi haurà qui pense que això del 'Paddle' és una distorsió fonètica d'algun xinés exultant per la vinguda de son 'Padre', o qui en oir les darreres notícies en premsa i ràdio, es demane qui és eixe 'Paddle' que ens arriba amb tanta prepotència.

No cal alarmar-se. No ve cap 'Pare'. Qui si que ve és la 'Mare', "La Mare del Corder", i pregue em perdoneu per l'exabrupte.

El Paddle Tennis és un esport fill menor i molt jove dels Jocs de Pilota que darrerament està introduint-se a tot l'Estat per motius aliens al Joc en si, potenciat per "qui pot fer-ho".

Els anglesos batejaren com a TENNIS el joc de pilota que els francesos denominaven JEU DE PAUME, dit així perquè la pilota era colpejada amb el Palmell (Paume) de la mà. És allò tan antic i conegut entre els valencians com JOC A LLARGUES. Conseqüentment, jugar Tennis era jugar a Pilota

Com que la pilota feia mal a les mans, prompte utilitzaren unes eines de joc que anomenaren Triquet, o Racket. L'ancestral Joc al Llarg amb la Mà va anar desapareixent, excepció feta de les classes populars de França, Centre d'Europa, Nord d'Itàlia, Euskal Herria, Castella, Aragó i València.

El temps va anar passant. Qui pot, mana i els altres a obeir i copiar, o a tancar-se al seu cau. Les classes més acabalades s'afillaren el Lawn Tennis, el qual amb la complicitat depoderoses firmes comercials, patrocinadores d'espectaculars tornejos, amb premis multimilionaris, enlairaren aquesta modalitat, bella per altra banda, barata a arraconar elvell i bell Joc a Mà.

La Pilota Valenciana ha desenvolupat moltes variants amb bellesa i personalitat pròpia.

I cal dir que al llarg dels darrers anys, si més no, ha treballat per **sobreviure** i reeixir front a d'altres modalitats alienes, recuperant la seua pràctica normalitzada, estructurant-se, lluitant per sa dignificació front als qui la menyspreaven,

internacionalitzant-se **amb Congressos** Mundials i integrant-se als Campionats amb altres països que seguien practicant modalitats germanes.,

També han ajudat les Autoritats a reconèixer-la com el nostre Esport Nacional, explicant la seua història, bellesa plàstica i capacitat formativa, psicològica i atlètica, lúdicament parlant.

Com es diu en valencià popular, s'ha hagut de "**POAR**" les ajudes i subvencions, les quals han anat arribant molt minvades, comparativament **amb** la tasca plantejada de potenciar la **Pilota a les Escoles, Instituts i Universitats**, o reconèixer la modalitat de les **Galotxetes de Monòver** com la més formativa per la coordinació psico-motriu-muscular dels xiquets i adults.

(És que no hi ha diners, sap?)

Però recorreguem un poc tota la problemàtica d'aquest esport. Per jugar-lo únicament cal una pilota i les mans del jugador. No calen ferramentes d'esotèriques i misterioses característiques, ni tampoc sabatilles d'alta competició i ressonant marca, ni vestimenta o proteccions d'allò més '**Fashionables**'. Tan sols pantaló blanc Llarg o Curt, samarreta i un petit guant de pell de corder, amb trossets d'esparadrap i naips.

Quina multinacional en traurà profit d'això venent els productes? Veges tu!. Quin pensament.!

Primer fou l'Squash i ara el Paddle, els que han vingut a omplir els delers esportius de les nostres classes benestants. I em sembla bé. Qui vulga té el dret a jugar-los. Són jocs de pilota i tots m'agraden, però al meu parer, res hi ha comparable al diàleg sado-amorós entre el jugador a mà i la pilota. Eixa pilota que el jugador demana i rep, que acarona parlant-li com si d'una dona es tractés, amb paraules d'estima si tot va bé i amb renecs i crits si "**No li diu**".

La Pilota i el Jugador són una parella que s'ama i es tem, i la ferramenta és el tercer en discòrdia. Diríem un "**Menage a trois**"

Ara ens arriba el Paddle, una mena de **Mini-Tennis**, que es juga en una mena de **Mini-Court**, amb una mena de **Mini-Racket**, però al qual juguen els "**Maxi**".

En un Tres i No Res, es fan "**Canxes**" traient diners d'on siga,

(Per allò vist, ara ja n'hi ha de diners Sap?).

Es porten des de l'estranger "Canxes" prefabricades, inclús de vidre.

(La veritat és que fa més de 12 anys, ja es va dissenyar un Trinquet amb murada de vidre per poder allotjar els espectadors amb totes les característiques d'un Palau d'Esports, i aquesta idea roman dormida al calaix dels somnis).

Com els Fongs han sorgit els practicants de Paddle. Sembla ser que estaven amagats esperant la seua oportunitat, i ara ixen. Està bé que es practique aquest esport, però Recordeu allò de "Hostes vindran que de casa ens trauran" ?.

Si n'hi ha diners públics per a les instal·lacions de Paddle, si n'hi ha potenciació pública d'aquesta modalitat captadora del jovent per mimetisme; amb més motiu ha d'haver això i molt més per al nostre vell, arrelat i propi esport de la Pilota Valenciana, autèntic blasó de la nostra identitat esportiva com a poble mediterrani, clàssic i germà de tants altres pobles que estan mantenint la mateixa batalla.

I amb tot açò no vull dir que no s'haja de jugar al "Paddle", perquè essent una varietat de Pilota, ja m'agrada, com inclús m'agradaria si existira, la "**Maddle**".